

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра методики викладання образотворчого
і декоративно-прикладного мистецтва та
дизайну

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ЩОДО ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ (ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНОЇ) ПРАКТИКИ В ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

для студентів (першого) бакалаврського рівня вищої
освіти галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка
спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
спеціалізація 014.12 Образотворче мистецтво

УДК 745/749:371.214.114 ББК 85.12

Методичні рекомендації щодо проходження навчальної (ознайомлювальної) практики в закладах позашкільної освіти студентами (першого) бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво). Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
/ Укладачі: Б. М. Тимків, Т. С. Гімон, О. І. Веретко. Івано-Франківськ: Симфонія Форте, 2023. 30 с.

Рецензенти:

Кузенко П. Я. – доцент, кандидат мистецтвознавства, завідувач кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації Навчально-наукового інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Шпільчак В. А. – доцент кафедри дизайну і теорії мистецтва, кандидат педагогічних наук Навчально-наукового інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Методичні рекомендації служать допоміжним матеріалом щодо оформлення звітної документації навчальної (ознайомлювальної) практики в закладах позашкільної освіти для майбутніх учителів образотворчого мистецтва. Вони розкривають загальні положення, мету, зміст та бази практик, вказують на матеріали практики відповідно до сучасних тенденцій освітнього процесу у закладах позашкільної освіти.

Рекомендовано до друку Вченою радою
Навчально-наукового інституту
мистецтв
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Протокол № 5 від 15.02. 2023р.

© Б. М. Тимків, Т. С. Гімон, О. І. Веретко – укладачі

© Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,

кафедра МВОДПМД, 2023

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Загальні положення. Мета, зміст та бази практик	4
2. Забезпечення практики: бази, програми	9
3. Організація та керівництво практикою	10
4. Права та обов'язки студентів	11
5. Проходження практик за межами України	12
6. Підведення підсумків практики	12
7. Матеріальне забезпечення	13
8. Документи, що регламентують діяльність підрозділів у забезпеченні практики	14
9. Список використаних джерел...	14
10. Додатки	19

ВСТУП

Положення про організацію та проведення практики студентів у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (далі – Положення, далі – Університет) розроблено у відповідності до чинного законодавства у сфері освіти України: Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Положення про проведення практики студентів ЗВО України: Наказу Міністерства освіти України 08.04.1993 № 93 (із змінами, внесеними згідно Наказу Міносвіти № 351 (v0351281-94) від 20.12.94), Постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» з урахуванням Положення про організацію освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Дане Положення регламентує питання проведення всіх видів практики студентів у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника для всіх спеціальностей та рівнів освіти.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.

МЕТА, ЗМІСТ ТА ЗАВДАННЯ БАЗИ ПРАКТИК

Проходження навчальної (ознайомлювальної) практики у закладах позашкільної освіти забезпечується освітньою програмою підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво) та є обов'язковим компонентом ОП для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і має на меті набуття знань та вмінь щодо компетентностей на посаді керівника студій, гуртків з дизайну і декоративно-прикладного мистецтва.

Навчальна практика є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців університету і спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, оволодіння сучасними методами, формами організації праці їхньої майбутньої спеціальності, визначених освітньо-кваліфікаційною характеристикою підготовки фахівців відповідного напрямку. Базою проходження навчальної практики є заклади позашкільної освіти, художні і художньо-ремісничі школи та інші, які визначені базами практики відповідно до Угоди про співпрацю між Прикарпатським

національним університетом імені Василя Стефаника та Департаментом освіти та науки Івано-Франківської міської ради, Департаментом освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської ОДА, Управлінням культури, національностей та релігій та ін.

Під час навчальної (ознайомлювальної) практики у закладах позашкільної освіти здобувачі ознайомлюються з навчально-методичною роботою навчального закладу, відвідують та аналізують заняття з різних видів діяльності учнів, яка становить 90 навчальних годин практики, а також оформляють звітні документи (звіт – стислий опис змісту роботи, щоденник практики, розширений). Студенти проходять практику упродовж 2 тижнів (3 залікових кредитів) у 6-му семестрі.

Терміни проведення практик визначені навчальним планом спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями), спеціалізація 014.12 Образотворче мистецтво. Зміст практики визначається наскрізною та робочою програмами.

Метою навчальної (ознайомлювальної) практики у закладах позашкільної освіти є надати студентам можливість брати участь в ознайомленні з організацією гурткових занять, здійснювати їх планування, спостерігати за роботою досвідчених вчителів та пов'язати набутий досвід з навчальним матеріалом. Студенти оволодівають системою навчально-виховної діяльності,

особливу увагу необхідно звернути на організацію самостійної роботи студентів, що сприятиме формуванню їх вмінь і навичок, поглибленню практичної підготовки, самоосвіті, самостійному вирішенню практичних завдань.

У результаті навчальної (ознайомлювальної) практики у закладах позашкільної освіти студенти повинні знати:

- сутність процесів навчання й виховання, їхні психологічні основи;
- виховній освітні процеси минулого та сьогодення;
- шляхи вдосконалення майстерності педагога та способи професійного самовдосконалення;
- методику викладання дисциплін образотворчого циклу;

- зміст та структуру навчальних планів, програм та підручників;
- сучасні підходи до вивчення основних тем навчальних дисциплін, нові технології навчання;

- методи формування навичок самостійної роботи й розвитку творчих здібностей та логічного мислення студентів;

- комп'ютерні технології

навчання вміти:

- визначати і впроваджувати в ході роботи з учнями активні форми виховного впливу;

- адаптуватися у новому навчально-педагогічному середовищі;

- вести роботу з підготовки та проведення виховних заходів;

- застосовувати у виховній роботі з весь арсенал форм, методів і прийомів виховання; постійно залучати актив групи (класу) і весь колектив у цілому до підготовки і проведення виховних заходів;

- здійснювати поточне та перспективне планування педагогічної діяльності;

- оволодівати простими методами науково-педагогічних досліджень:

- спостереження, анкетування, бесіда, вивчення та аналіз творчих досягнень, обробка даних;

- спостерігати та аналізувати навчально-виховну роботу;

- використовувати нові педагогічні технології, альтернативні системи навчання та виховання.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі образотворчої та освітньої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською – державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні і на практиці; здатність використовувати засоби художньої виразності у сучасному полікультурному просторі.

ЗК 3. Здатність до впевненого та, водночас, критичного використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для пошуку, обробки, аналізу, верифікації інформації з різноманітних джерел.

ЗК 4. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію в загальноосвітньому процесі, працювати в команді з дотриманням етичних норм і цінностей сучасного мультикультурного суспільства, діяти соціально відповідально, толерантно та коректно.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчально-виховному процесі.

ЗК 7. Здатність забезпечувати особисту та групову відповідальність за дотримання виконавської дисципліни, вміння визначати і наполегливо реалізовувати поставлені завдання і взяті зобов'язання.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 2. Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.

ФК 3. Здатність до практичної та оцінної художньої діяльності.

ФК 4. Здатність володіти операційною системою Windows, як засобом управління інформацією, а також видами комп'ютерної графіки, растровими графічними та векторними редакторами.

ФК 6. Здатність до творчої, художньо-педагогічної, організаторської та художньо-естетичної діяльності, спрямованої на духовний і культурний розвиток особистості.

ФК 8. Здатність до організації і проведення позаурочної та позакласної роботи (вихід на пленер, екскурсії в музейні установи, участь у мистецьких проєктах, майстер-класах, виставках).

ФК 10. Здатність керувати художньо-творчою діяльністю учнів, враховуючи їх вікові та індивідуальні особливості.

ФК 12. Здатність застосовувати образотворче мистецтво як засіб естетичного виховання школярів.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1. Вміння вирішувати нестандартні проблем та завдань в галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що потребують інтегрованих знань застосування певних теорій і методів відповідної науки.

ПРН 5. Вміння використовувати власні знання в процесі освітньо-практичної діяльності.

ПРН 10. Уміння застосувати у професійній діяльності фундаментальні знання з комп'ютерних технологій.

ПРН 13. Здатність керувати художньо-творчою діяльністю учнів, враховуючи їх вікові та індивідуальні можливості, спонукати до самореалізації та самовдосконалення.

ПРН 14. Здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості вивчення учнями образотворчого мистецтва в закладах загальної середньої та позашкільної освіти.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИКИ: БАЗИ, ПРОГРАМИ

Наскрізна програма практики (НПП) – це основний організаційно-методичний документ, що регламентує мету, зміст і послідовність проведення практик, підведення їх підсумків і містить рекомендації щодо видів, форм і методів контролю якості підготовки (рівень компетенцій), які здобувачі вищої освіти повинні отримувати під час проходження кожного виду практики. Зміст наскрізних програм включає програми всіх практик на кожному рівні здобуття вищої освіти.

НПП розробляється навчальним підрозділом університету згідно з навчальними планами, відповідно до ОПП підготовки фахівців.

НПП повинна мати таку структуру: найменування практики, семестр, в якому передбачена практика, тривалість практики (тижні), вступ, мета і завдання практичної підготовки студентів структурного підрозділу відповідно до спеціальностей; структура практичної підготовки у підрозділі: види практик, послідовність проходження, кількість кредитів (годин) на кожен вид, форма контролю); специфічні особливості організації та проведення практики (за необхідності).

На основі НПП розробляються і затверджуються робочі програми відповідних видів практики.

Робочою програмою практики вважається навчально-методичний документ, який регламентує порядок проведення окремо взятої практики. Робоча програма практики (далі – РПП) студентів входять до комплексу основних навчально-методичних документів, які реалізують завдання ОПП фахівців освітніх ступенів та відповідають їх змісту щодо практичних знань і навичок.

Структура робочої програми повинна відповідати загальним вимогам, що ставляться до документів такого виду.

Кафедри, циклові комісії можуть розробляти, окрім наскрізних та робочих програм практики, інші методичні документи, які сприятимуть досягненню високої якості проведення практики студентів.

Визначення баз практики, розробка та укладення угод із підприємствами,

організаціями, установами всіх форм власності здійснює відділ практики Університету. Тривалість дії угоди узгоджується договірними сторонами й діє упродовж п'яти років.

Студент може самостійно обрати місце проходження практики (заочна форма навчання). У такому разі він зобов'язаний за місяць до її початку принести лист-дозвіл та Угоду з установою чи організацією про проходження практики.

На практику студенти направляються згідно наказу ректора Університету. Студенти можуть проходити практику за місцем проживання, праці чи навчання. При отриманні подвійної освіти всі види практик перезараховуються.

ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладається на ректора Університету.

Організаційно-фінансове керівництво координується завідувачем відділу виробничої (навчальної) практики Університету.

Безпосереднє навчально-методичне керівництво та виконання програми практики забезпечують керівники практики від структурних підрозділів Університету.

До керівництва практикою залучаються викладачі, які мають досвід практичної роботи за фахом, на підприємствах та інших об'єктах не менше одного року.

Продовження (зміна періоду проведення) практики регламентується розпорядженням структурного підрозділу (факультету, інституту) Університету.

Структурний підрозділ подає відділу практики в електронному варіанті службове подання для підготовки наказу про проведення практики.

Керівник практики від підрозділу та керівники-методисти кафедр розподіляють між собою проведення всіх організаційних заходів щодо практики (настановча конференція, інструктаж з техніки безпеки, супровідні документи тощо).

Керівники баз практик своїм наказом зараховують практикантів на конкретні робочі місця/посади. За відсутності останніх студенти призначаються дублерами працівників, а також призначають наставників.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТІВ

Студенти-практиканти Університету зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики (відповідного підрозділу), керівників-методистів направлення, методичні матеріали (РПП, методичні вказівки, щоденник, індивідуальне завдання), консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

- своєчасно прибути на базу практики та відвідувати базу практики відповідно до розкладу педагогічної практики;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;

- надавати посильну допомогу вчителям-предметникам, класним керівникам;

- займатися плануванням і проведенням уроків;

- вести спостереження за діяльністю вчителя-предметника, класним керівником та учнями на уроках, виконуючи практичні завдання;

- брати активну участь в обговоренні результатів спостереження під час занять з методики навчання;

- виконувати індивідуальні завдання;

- опрацювати рекомендовану літературу;

- дотримуватися правил техніки безпеки, внутрішнього розпорядку бази практики, етики взаємо відносин між учасниками практики;

- нести відповідальність за виконану роботу;

- своєчасно здати матеріали практики, передбачені РПП, та у зазначені терміни скласти диференційований залік з практики;

- Студенти-практиканти мають право:

- за наявності вакантних місць студенти можуть бути зарахованими на штатні посади, якщо робота на них відповідає вимогам РПП. При цьому не менше 50 відсотків часу відводиться на загально професійну підготовку за програмою практики;

- повторного проходження практики у разі відсутності на базі практики з поважної причини за умови надання відповідних документів та за рішенням керівництва підрозділу Університету;

- на проходження практики за майбутнім місцем працевлаштування, якщо вони навчаються в Університеті за цільовим направленням;

- проходити практику на випускному курсі за майбутнім місцем працевлаштування (за умови представлення документів про своє працевлаштування після закінчення Університету).

ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ ЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ

Для поглиблення теоретичних знань і практичних навичок студентів Університету можуть скеровувати для проходження педагогічної практики за межами України.

Групи для проходження практики за межами України формують відповідно до укладених угод з установами, організаціями та підприємствами інших країн.

Відповідальність за якісне формування груп покладається завідувачів кафедр тощо.

Програму проходження практики за межами України готують викладачі випускових кафедр.

Після повернення в Україну студенти зобов'язані представити звітну документацію і захисти її згідно з вимогами.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

В Університеті форми звітності й оцінювання знань студентів визначають робочі програми практики відповідно до її виду.

Звіт практики студент захищає перед комісією, призначеною кафедрою. Склад комісії визначається завідувачем кафедри.

Форма звітності за практику визначається навчальним планом, робочою програмою практики.

Звітна документація з практики: на кафедрі упродовж року зберігається характеристика студента, всі інші робочі матеріали практики повертаються йому для подальшого користування.

Оцінку за практику враховують при призначенні стипендії.

Студент, який не виконав програму практики, відраховується з Університету. Якщо програма практики не виконана студентом з поважної причини, то навчальним закладом надається можливість студенту пройти практику повторно (в межах графіку навчального процесу).

Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри та заслуховуються вченою навчального підрозділу Університету не менше одного разу упродовж року.

МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Джерела фінансування практики студентів Університету визначаються формою замовлення на фахівців: державне або регіональне, кошти фізичних чи юридичних осіб. Для фінансування виробничої практики можуть залучатися додаткові джерела фінансування, не заборонені законом.

Розміри витрат на практики визначаються кошторисом і є частиною загальних витрат на підготовку фахівців.

Оплата відряджень викладачам – керівникам практик - здійснюється закладом вищої освіти відповідно законодавства України про оплату службових відряджень.

Форма та порядок оплати праці безпосередніх керівників-методистів від бази практики визначається взаємною домовленістю сторін в угоді на проведення практики студентів Університету.

Під час практики, у період роботи на робочих місцях і посадах з виплатою заробітної плати, за студентами зберігається право на одержання стипендії за результатами підсумкового контролю.

За наявності угод між Університетом та підприємством (організацією, установою) і за умови сплати в період виробничої практики студентам заробітної плати, 50% її може направлятися на рахунок закладу вищої освіти для здійснення його статутної діяльності, зміцнення навчально-матеріальної бази, соціальний захист студентів, проведення культурно-масової та фізкультурно- спортивної роботи тощо.

ДОКУМЕНТИ, ЯКІ РЕГЛАМЕНТУЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДРОЗДІЛІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАКТИКИ:

Зберігаються на кафедрах:

- наскрізні програми практик (електронний чи паперовий варіанти);
- робочі програми практик (електронний чи паперовий варіанти);
- характеристика як форма звітності студента за практику (1 навч. рік).
- копії наказів про проведення практики (електронний чи паперовий варіанти);
- заліково-екзаменаційні відомості про результати практики

Зберігаються у відділі практики:

- документи з питань організації та проведення практики в Університеті, нормативні документи МОН України та кабінету міністрів;

- положення про проведення практики в Університеті;
- накази про організацію та проведення практики, розпорядження про практику. Відділ практики зобов'язаний передати накази про проведення практики у відповідні підрозділи.
- угоди про співпрацю між Університетом та базами практик.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Педагогічна практика завершується диференційованим заліком за стобальною системою. При оцінюванні результатів педагогічної практики враховуються такі показники:

- організованість і дисциплінованість студента-практиканта в період проходження практики;
- ініціатива і творчість, виявлені під час проходження практики на різних ділянках роботи;
- якість навчальної роботи;
- якість виховної роботи з класом та окремими учнями;
- якість дослідної роботи, виконаної в ході практики
- якість оформлення документації з практики;
- своєчасність здачі документації.

Політика курсу педагогічної практики базується на формуванні результатів навчання студента із академічної доброчесності.

Студент, який не виконав програму практики, відраховується з Університету. Якщо програма практики не виконана студентом з поважної причини, то навчальним закладом надається можливість студенту пройти практику повторно (в межах графіку навчального процесу).

Виходячи з цього, поведінка студентів має відповідати високій репутації університету.

Політика курсу базується на формуванні результатів навчання студента із академічної доброчесності.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fcode_of_honor.doc

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання. К.: Вища шк.,1997.168 с.
2. Антонович Є. А. Художні техніки в школі: курс лекцій (спецкурс) / Є.А. Антонович, В. І. Проців, С. П. Свид. Івано-Франківськ:1994. 312 с.
3. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи. К.:Кондор,2008. 272с.
4. Асистентська практика студентів – магістрів. Орієнтовна програма і методичні рекомендації щодо проходження асистентської педагогічної практики. Підготовлені кафедрою педагогіки Львівського національного університету імені Івана Франка, березень 2004 р.
[/http://www.lnu.edu.ua/Pedagogika /pramag.pdf](http://www.lnu.edu.ua/Pedagogika/pramag.pdf)
5. Вища освіта в Україні: навч. посіб. / В.Г. Кремінь, С.М. Ніколаєнко, М.Ф. Степко та ін.; за ред.В.Г.Кременя, С.М.Ніколаєнка. К.: Знання, 2005. 327 с.
6. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури. К.: Центр навчальноїлітератури,2003. 316 с.
7. Галус О.М., Шапошникова Л.М. Порівняльна педагогіка: навч. посіб. К.: Вища школа,2006. 215 с.
8. Джура Н.М. Інноваційні технології навчання в системі шкільної екологічної освіти: навчально-методичний посібник. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка,2016. 104 с.
9. Закон України «Про вищу освіту» №2984-III,із змінами від 2015 р.
10. Калініна Е. Інтегровані уроки з образотворчого мистецтва / Е. Калініна. // Початкова школа. 2002. №2. С.37-38.
11. Кириченко М. Основи образотворчої грамоти. Київ: Освіта. 2002.198 с.
12. Ковальов О. Декоративно-прикладне мистецтво у школі. 1 – 7 клас : Навчальний посібник. Сум: ВТД «Університетська книга»,2006.144 с.; іл. 52 с.
13. Ковальчук О. В. Українське народознавство : Книга для вчителя. Київ : Освіта,1994. 176 с.
14. Лухтай Л. Нестандартний урок. Початкова школа.1992.№3. С 31-35.
15. Мороз А.Г., Падалка О.С., Юрченко В.Д. Педагогіка і психологія вищої школи: Навч. посіб. К.: Вид-во НПУ ім. М.Драгоманова,2003. 268 с.

16. Навчальний процес у вищій педагогічній школі/ за ред. Мороза О.Г. К. : НПУ,2001. 338с.

11. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.

17. Національна доктрина розвитку освіти // Центр Разумкова. Національна безпека і оборона. 2002. № 4. С. 36-41.

18. Олексюк-Казо Л. М. Основи прикладної творчості: навч. посібник/ Київ: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2006. 201 с.

19. Освітні технології: навч. метод. посіб. / О.М.Пехота, А.З.Кіктенко, О.М.Любарська та ін.; за заг. ред. О.М.Пехоти. К.: А.С.К., 2002. 255 с.

20. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: Навч. посіб. К.: Вища школа, 2005. – 239 с.

21. Стельмахович М. Г. Теорія і практика українського національного виховання: посібник для вчителів початкових класів та студентів педагогічних факультетів. Івано-Франківськ: 1996. 180 с.

22. Полякова Г. А. Образотворче мистецтво, 1 – 7 класи: теорія навчання, календарно-тематичне планування, основні поняття з образотворчого мистецтва: навч. посібник для вчителів/ Г. А. Полякова та ін. Харків : «Скорпіон», 2011. 160 с.

23. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів (Образотворче мистецтво). Київ: 2013.

24. Титаренко В. П. Методика викладання декоративно-прикладної творчості. Полтава : 2004. 249 с.

25. Твори українського образотворчого мистецтва на уроці у школі: Методичні рекомендації для вчителів образотворчого мистецтва шкіл різного типу навчання // автор-укладач С. В. Коновець: ІЗМН. Київ: 1997. 64 с.

26. Федун С. І., Рубля Т. Є. Орієнтовне календарно-тематичне планування уроків образотворчого мистецтва для 1 - 4 класів [Текст] : метод. посіб. для вчит. загальноосвіт. навч. закл. і для системи підготовки та перепідготов. Вчителів образотворчого мистецтва. Вінниця: Нова Книга, 2004. 56 с.

27. Федун С. І., Рубля Т. Є. Розробки уроків образотворчого мистецтва для 1 класу [Текст] : метод. посіб. для вчит. загальноосвіт. навч. закл. і для системи

підготовки та перепідготов. вчителів образотворчого мистецтва. Вінниця: Нова Книга,2004.64 с.

28. Федун С.І., Рубля Т.Є. Розробки уроків образотворчого мистецтва для 2 класу [Текст] : метод. посіб. для вчит. загальноосвіт. навч. закл. і для системи підготовки та перепідготов. вчителів образотворчого мистецтва. Вінниця: Нова Книга,2004. 64 с.

29. Федун С.І.,Рубля Т.Є. Розробки уроків образотворчого мистецтва для 3 класу [Текст] : метод. посіб. для вчит. загальноосвіт. навч. закл. і для системи підготовки та перепідготов. вчителів образотворчого мистецтва. Вінниця: Нова Книга,2004. 64 с.

30. Федун С.І., Рубля Т.Є. Розробки уроків образотворчого мистецтва для 4 класу [Текст] : метод. посіб. для вчит. загальноосвіт. навч. закл. і для системи підготовки та перепідготов. вчителів образотворчого мистецтва. Вінниця: Нова Книга,2004.64 с.

31. Художня культура України: навч. посібник/Л.М.Масол, С.А.Ничкало, І.І. Веселовська, О.І.Оніщенко; за заг.ред. Л.М.Масол. Київ : Вища школа, 2006.239 с. : іл..

32 .Образотворче мистецтво у школі
http://osvita.ua/school/lessons_summary/fine_art/

33. Програма з образотворчого мистецтва –
www.mon.gov.ua/images/education/average/new_pr/obr_myst.do
с

34. Особливості образотворчого мистецтва у початковій школі-
softacademy.luguniv.edu.ua/Programs/ThematicDrawing/05.htm

35. Образотворче мистецтво в основній школі–
kassiopeya.com/obrazotvorche-mistectvo-v-osnovnij-shkoli.html

36. www.studsell.com/view/23987/.

37. ukrefs.com.ua/105473-Vidi-pozaklasno-ta-pozashk-l-no-roboti-z-obrazo

38. teacher.at.ua» Вчитель вчителю» Гурткова робота

39.bukvar.su » Педагогіка

ДОДАТКИ

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий інститут мистецтв

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Івано-Франківськ-2023

Прізвище та ім'я _____

Факультет _____

Спеціальність _____

Курс _____

Місце проведення практики _____

Методисти фахової кафедри _____

Директор закладу _____

Викладачі за спеціальністю _____

Час проведення практики _____

Обов'язки студента –практиканта

Обов'язки студентів-практикантів художнього відділення відповідають загальноприйнятим положенням університету про навчальну практику, згідно яких студент-практикант повинен:

Виконувати правила внутрішнього розпорядку навчального закладу, у якому він проходить практику, розпорядження адміністрації цих закладів, керівників практики та педагогічного персоналу;

- щодня перебувати в навчальному закладі 6 годин, не менше 3 години та ознайомлюватися з документацією;
- стежити за тим, щоб зовнішній вигляд відповідав професійним вимогам педагога;
- виконувати всі види робіт, передбачені програмою практики, старанно готуватись до них;
- після закінчення практики протягом 3-х днів здати методисту звітну документацію.

У випадку невиконання обов'язків і порушення правил внутрішнього розпорядку навчального закладу студент може бути відкликаний з практики, після чого розглядається питання про його перебування в університеті.

Програма навчальної практики

Протягом першого тижня практики студент-практикант:

- знайомиться з планом навчально-виховної роботи навчального закладу, функціями педагога;
- знайомиться з календарним плануванням навчально-виховної роботи у закріпленій групі чи класі, складає індивідуальний план проведення навчально-виховної і дослідницької роботи на весь період практики;
- заводить щоденник педагогічних спостережень;
- готує дидактичний матеріал та наочні посібники, знайомиться з ТЗН;
- вивчає програми і підручники, добирає літературу, в якій висвітлюється методика проведення занять, знайомиться з методами роботи вчителів та класними керівниками.

Протягом першого тижня студенти-практиканти відвідують і аналізують з методистом заняття та виховні заходи досвідчених педагогів.

В наступні тижні вони активно включаються в організацію навчально-виховної роботи з учнями, реалізують індивідуальний план:

1. Відвідують і аналізують заняття; аналізують теми і розділи навчальних програм, запланованих на період практики; вивчають необхідну наукову і методичну літературу; добирають і виготовляють дидактичні матеріали;

2. Контролюють знання, вміння та навички студентів з предмету методами індивідуального, фронтального, коментованого опитування, програмованого контролю;.

3. У процесі практики майбутні вчителі аналізують свою педагогічну діяльність і ведуть щоденник; працюють у семінарах, які проводяться керівниками практики; збирають матеріал до своєї роботи; беруть участь у підсумковій конференції з питань практики в навчальному закладі і на кафедрі; готують звітну документацію за практику, матеріали до виставки і для методичного кабінету кафедр,.

4. Вивчають і узагальнюють передовий педагогічний досвід вчителів.

Обов'язкові види робіт студента-практиканта

№ п/п	Вид роботи	К-сть (орієнтована на тиждень)
1.	Відвідування занять вчителів, студентів та участь в їх Обговоренні	3
2.	Відвідування індивідуальних занять та участь в їх Обговоренні	3
3.	Самостійне відвідування уроків	6
4.	Виготовлення таблиць до занять (для методичного кабінету кафедри)	3
5.	Відвідування індивідуальних занять	6

6.	Вивчають, заняття з невстигаючими учнями	3
7.	Участь у підготовці та проведенні олімпіад, конкурсів (готує група практикантів)	3
8.	Участь у засіданнях вчителів навчального закладу	3
9.	Проведення науково-методичних досліджень теми, запропонованої керівником практики, повідомлення результатів на звітно-науковій студентській конференції інституту. Зібраний матеріал використовується в своїй роботі.	3
10.	Участь у підготовці і проведенні предметних екскурсій разом з вчителями (студент-есурсовод)	3
11.	Вивчення в закріпленому класі виховних заходів з фахових дисциплін	3
12.	Участь у звітній виставці учнівських і студентських творчих робіт	3
13.	Участь у звітній виставці матеріалів педпрактики (таблиці, приладдя, альбоми передового педагогічного досвіду викладачів тощо) в методичному кабінеті кафедри.	3

Завершуючи практику студенти-практиканти подають на кафедру так і матеріали і документи:

- щоденник;
- звіт про проходження практики.
- характеристика на студента-практиканта

Розклад занять студента-практиканта

№ п/п	День тижня	Дата заняття	Клас Назва предмета

Розклад дзвінків

Урок		

Орієнтовна схема звіту:

1. Виконання плану практики. Які були відхилення від нього, що не виконано, чому; що зроблено понад план.
2. Вивчення уроків.
3. Індивідуальна робота з учнями, її результативність.
4. Практична допомога навчальному закладу (поліпшення обладнання предметного кабінету, виготовлення наочного приладдя та ін.).
5. Зміст та форми допомоги, яку виявили; груповий керівник педпрактики, методисти кафедр педагогіки і психології, вчителі-предметники, класні керівники, методисти фахових кафедр.
6. Методична і громадська робота:
 - а) участь у засіданнях педагогічних рад, методичних комісій;
 - б) участь у методичній та громадській роботі;
7. Загальні висновки про педагогічну практику:
 - а) досягнення недоліки в організації практики;
 - б) пропозиції та побажання щодо подальшого її поліпшення.

Облік відвідуваних занять

№ п/п	Дата	Тема уроку	Оцінка	Підпис викладача	Підпис методиста
1	2	3	4	5	6
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					

Відвідування позакласної роботи

№ п/п	Дата	Назва виховного заходу	Оцінка	Підпис вчителя	Підпис методиста

Участь у виховній роботі

№ п/п	Дата	Назва виховного заходу	Оцінка	Підпис вчителя	Підпис методиста

ЗАВДАННЯ З ПСИХОЛОГІЇ З МЕТОЮ ПРОФОРІЄНТАЦІЇ

*для студентів 3-го курсу ОР Бакалавр спеціальності Середня освіта
(Образотворче мистецтво) під час проведення навчальної
(ознайомлювальної) практики:*

провести інтерактивний профорієнтаційний захід (заняття, тренінг, профорієнтаційні ігри та вправи, воркшоп, презентація професій тощо) з учнями 5-11 класів;

провести профорієнтаційну бесіду з учнями.

Рекомендована література: МЕТОДИЧНА ЗБІРКА ПРОФОРІЄНТАЦІЙНИХ ІГОР
https://nmc-pto.dp.ua/doc/2015/proforient_36.pdf

Вимоги до оформлення матеріалів профорієнтаційного заходу з учнями

1. Оформлення матеріалів профорієнтаційного заходу – у формі презентаційного портфоліо (представлення основних результатів виконання практичного завдання з психології).

На 1-му слайді зазначити назву завдання (наприклад, «Інтерактивний профорієнтаційний захід для учнів 11-го класу Івано-Франківської приватної гімназії»), вказати клас і назву школи, групу і ПІП студента-практиканта (наприклад, Підготувала: студентка 4-го курсу групи Н-41 Іванків І.В.)

2-ий слайд – дата, тема, мета, ресурси (матеріали та обладнання), тривалість профорієнтаційного заняття.

2. Змістова частина заняття (обсяг – 3–4 слайди, містить опис інтерактивних завдань і вправ для старшокласників).

3. Відгуки учнів про захід – 1-2 слайди.

4. Фото-, аудіозвіт (можна подати окремим слайдом, або – у змістовій частині)

5. Загальні висновки та рекомендації профконсультанта (два слайди) за результатами опрацьованих протоколів профорієнтації учнів.

Критерії оцінювання:

підготовка студента-практиканта до організації профорієнтаційного заняття: визначення структури, відповідність змісту завдань (вправ) обраній проблематиці, використання фахової та методичної літератури, підготування методичного матеріалу, його повнота та відповідність тематиці заняття – 5 б.

наявність додатків, фото-, аудіозвіту – 2 б.

особистий внесок (оцінюється із наявності власних аналітичних висновків і рекомендації профконсультанта з удосконалення професійного плану учня; пропозицій та креативних ідей щодо проведення профорієнтаційних заходів зі старшокласниками) – 3 б.

План проведення профорієнтаційної бесіди з учнями:

1. Поняття про професію. Перелік професій, які можна здобути у Прикарпатському університеті. Коротка характеристика професії, яку Ви здобуваєте:

- потреба в професії на ринку праці.
- система професійної підготовки (термін і умови навчання, профілюючі предмети).

2. Вимоги, які висуваються до вступників ЗВО (схильності, здібності, особливості характеру, особливості типу темпераменту, вимоги до зовнішнього вигляду, до здоров'я)

3. Умови праці, характер роботи, відповідальність, особливості праці, необхідний рівень освіти.

4. Перспективи розвитку професії і професійного зростання.

Звіт

Орієнтовна схема звіту:

1. Виконання плану практики. Які були відхилення від нього, що не виконано, чому; що зроблено понад план.

2. Кількість проведених уроків. Найбільш досконалі уроки, які викликали труднощі, чому. Що дали студенту розробка та проведення системи уроків за темою.

3. Індивідуальна робота з учнями, її результативність.

4. Практична допомога навчальному закладу (поліпшення обладнання предметного кабінету, виготовлення наочного приладдя та ін.).

5. Робота, проведена з батьками.

6. Зміст та форми допомоги, яку виявили; груповий керівник педпрактики, методисти кафедр педагогіки і психології, вчителі- предметники, класні керівники, методисти фахових кафедр.

7. Методична і громадська робота:

а) участь у засіданнях педагогічних рад, методичних комісій;

б) участь у методичній та громадській роботі;

в) врахування індивідуальних особливостей учнів під час занять.

8. Загальні висновки про навчальну практику:

а) досягнення недоліки в організації практики;

б) пропозиції та побажання щодо подальшого її поліпшення.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо проходження виробничої (педагогічної) практики

Укладачі: Б.М.Тимків, Т.С.Гімон, О.І.Веретко.

Літературна редакція і коректура

Олександра Огринчук

Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника

Івано-Франківськ-2023